

Sosiaaliviraston palvelut autismin kirjon asiakkaille

Sosiaalityöntekijä Ulla Åkerfelt
Helsingin sosiaalivirasto
Vammaisten sosiaalityö
26.1.2010

www.hel.fi

Sosiaalityö ja palveluohjaus

- Sosiaaliturvaa ja palveluihin hakeutumista koskevaa neuvontaa ja ohjausta saa sosiaalityöntekijöiltä ja kuntoutusohjaajilta. Sovitaan palvelujen tarpeen arvioimisesta, yksilökohtaisesta palveluohjauksesta tai palvelusuunnitelman laatimisesta.
- Yhteyttä voi ottaa oman asuinalueen vammaisten sosiaalityön toimipisteen sosiaalityöntekijään. Kehitysvammaisia, autistisia ja asperger lapsia ja heidän perheitään varten jokaisessa toimipisteessä on kehitysvammahuollon sosiaalityöntekijöitä ja muulla tavoin vammaisia lapsia ja heidän perheitään varten vammaispalvelun sosiaalityöntekijöitä.

VAMMAISPALVELULAKI UUDISTUI

Vammaispalvelulakiin on lisätty säännökset

- vammaisen henkilön palvelutarpeen selvittämisestä
- palvelusuunnitelman laatimisesta
- palveluja koskevan asian viivytyksettömästä käsittelystä
- vammaispalvelulaki on säädetty myös ensisijaiseksi suhteessa kehitysvammaisten erityishuollosta annettuun lakiin
- Laissa on säännökset vaikeavammaiselle henkilölle annettavasta henkilökohtaisesta avusta.

PALVELUSUUNNITELMA

- NYKYTILANNE JA SOSIAALISET VERKOSTOT
- TULEVAISUUDEN SUUNNITELMAT
- SOSIAALITURVA
- OLEMASSA OLEVAT PALVELUT, NIIDEN TUOTTAJAT JA YHTEYSHENKILÖT
- NYKYINEN PALVELUJEN TARVE/TAVOITTEET
- PALVELUJEN TOTEUTTAMINEN / VASTUUHENKILÖT
- ARVIOINTI JA TARKISTAMINEN

Henkilökohtainen apu

Lähde: <http://www.stm.fi/vammaispalvelut/henkilokohtainenapu>

Henkilökohtaisen avun tarkoitus auttaa vaikeavammaista henkilöä toteuttamaan omia valintojaan

- päivittäisissä toimissa
- työssä ja opiskelussa
- harrastuksissa
- yhteiskunnallisessa osallistumisessa
- sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä.

Henkilökohtainen apu voidaan järjestää niin, että vaikeavammaisen

- palkkaa itselleen henkilökohtaisen avustajan
- ostaa avustajapalvelun kunnan antamalla palvelusetelillä
- saa kunnan järjestämää tai hankkimaa apua.

Harrastuksiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen on järjestettävä henkilökohtaista apua vähintään

- 10 tuntia kuukaudessa** vuosina 2009-10
- 30 tuntia kuukaudessa vuodesta 2011 lähtien.

Henkilökohtaista apua järjestetään henkilölle, joka pitkäaikaisen tai etenevän vamman tai sairauden vuoksi päivittäisistä toiminnoista suoriutuakseen tarvitsee toisen henkilön apua välttämättä ja toistuvasti.

Henkilöä ei voida rajata henkilökohtaisen avun ulkopuolelle minkään vamman, sairauden, diagnoosin tai iän perusteella. Mutta jos henkilön avun ja avustamisen tarve perustuu pääasiassa hoitoon, hoivaan tai valvontaan, apu järjestetään pääosin muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen kautta.

LAKI KEHITYSVAMMAISTEN ERITYISHUOLLOSTA

- Kehitysvammalain mukaan laadittava jokaiselle kunnassa asuvalle erityishuollon tarpeessa olevalle.
- Ohjelmaan tulee kirjata kaikki erityishuollon toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut.
- Erityishuolto-ohjelmaan voi hakea muutosta.

Vammaispalvelu

- Kuljetuspalvelu
- Tulkkipalvelu
- Henkilökohtainen apu
- Palveluasuminen
- Asunnon muutostyöt
- Asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet
- Päivätoiminta

- Kuntoutusohjaus
- Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisessa tarvittavat laitteet
- Sopeutumisvalmennus
- Ylimääräiset vaatekustannukset
- Muita tarpeellisia palveluja

Kehitysvammahuolto

- Vammaisneuvolan palvelut
- Asumispalvelut
- Laitos- ja perhehoito
- Päivä- ja työtoimintapalvelut
- Kotihoidonohjaus
- Harrastus-, leiri- ja kurssitoiminta
- Tukihenkilötoiminta

Sosiaalihuolto

- Toimeentulotuki
- Omaishoidontuki
- Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta
- Vammaisten henkilöiden työtoiminta
- Asumispalvelut

ITSENÄISTYVÄ NUORI

Mitä peruskoulun jälkeen?

- Valmentavaa opetusta
- Ammatillista opetusta
- LÄHDE OPPIMAAN OPAS

- Päivä- ja työtoiminta
- Tuettu työllistyminen

- Lyhytaikaishoitoa / Asumisharjoittelua

Omaan kotiin.....

- Autettua asumista
  - Ohjattua asumista
  - Tukiasumista / Asumisen tukipalvelut
  - Kehitysvammaisille myös laitos- ja perhehoitoa
-
- Asumispalvelu asia vireille laatimalla yhteistyössä sosiaalityöntekijän kanssa **ARVIO ASUMISPALVELUIDEN TARPEESTA**

Selvitystyö autismin kirjon henkilöiden palvelujen järjestämisestä

- Sosiaalivirastossa on tehty selvitystyö autismin kirjon henkilöiden palvelujen järjestämisestä 21.10.2009.
- Tavoitteena oli selvittää asiakasmääriä, tarvittavien palvelujen määrä ja järjestämistapaa.

Vammaisten sosiaalityön tiedossa olevat kehitysvammaiset autismin kirjon asiakkaat (2/09)

ERITYISHUOLLON AUTISMIN KIRJON ASIAKKAAT	0-15 v	16-29 v	30 + v	Yhteensä
Määrä	26	65	42	133
Asuminen				
Vanhempien luona	23	43	3	69
Itsenäisesti		1		1
Tuetusti				0
Laitos	3	10	20	33
Autetusti		4	17	21
Ohjatusti			2	2
Perhehoito		7		7
Vanhempien luona asuvien lyhytaikaishoito				
Laitos	11	5		16
Autettu asuminen		8	1	9
Citytulppaani	10	8		18
Muu (perhelomitus, perhehoito)	2	2		4
Ei käytä / ei sopivaa	7	13	2	22

Vammaisten sosiaalityön tiedossa olevat ei-kehitysvammaiset autismin kirjon asiakkaat (2/09)

AUTISMIN KIRJON ASIAKKAAT JOILLA EI OLE ERITYISHUOLLON ASIAKKUUTTA	0-15 v	16-29 v	30 + v	Yhteensä
Määrä	27	75	17	119
Asuminen				
Vanhempien luona	27	48	3	78
Itsenäisesti		9	10	19
Tuetusti		11	4	15
Laitos (sairaala)		1		1
Autetusti		3		3
Ohjatusti		3		3
Perhehoito				
Vanhempien luona asuvien lyhytaikaishoito				
Laitos		1		1
Autettu asuminen		10	3	13
Citytulppaani	9	3		12
Muu (perhelomitus, ym)	3	2		5
Ei käytä / ei sopivaa (5)	15	32		47

Työryhmän ehdotuksia

- Varmistetaan toiminnassa autismiarkkitehtuuri
- Autismin kirjon asiakkaille lisää asumispalveluita
- Lyhytaikaishoidon suunnitelmassa huomioitava autismin kirjon asiakkaat
- Selkiytetään asperger-henkilöiden työllistymispolkuja ja työvalmennusta
- Luotava autismin kirjon asiakkaiden hoitopolku terveyskeskuksessa
- Jalkautuva työryhmä haastavissa asiakastilanteissa /konsultaatio
- Palkataan autismiohjaajia tukemaan perheitä kuntoutuksessa ja kasvatuksessa